

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 16. VI aastakäik

15. augustil 1931.

Tellimishind:		Toimetus:	Kuulutuste hinnad:	
Aastas . . .	kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45 Kõnetraat 17-77. Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval 12—2 p. l.	1/1 lhk. . .	kr. 40.00
Poolaastas . . .	" 1.50		1/2 " . . .	" 22.00
Välismaale . . .	" 5.00		1/4 " . . .	" 12.00
Poolaastas . . .	" 3.00			Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Ettevaatust lokomobillide ostmisel. Rannasõidu purjelaevade omanike koostöö vajaline. Tempelmaksu tasumine kassaorderelt. Kuld ja ebausik. Toitlusnäituse ülesanne. „Eesti nädal“ Tartus töötab kujuneda suurejooneliseks demonstratsiooniks. Majanduslik kriis ja rahvusvaheline kaubanduskoda. Äride register. Koja Teataja kirjavahetus. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Abieluvaranduste lahutamise lepinguid. Toiduainete turg. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

30. aug. kuni 3. sept. 1931.

Nõudke üksikasju ühes reisisoodustustega

Mustrimess

40 messihoones kesklinnas.

Ehitus-, majapidamis- ja tööstustarvete mess

näitusplatsil hooneis nr. 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 ja 20.

Rikkalik pakkumine silmapaistvaimas ulatuses.

LEIPZIGI MESSIAMETILT LEIPZIGIS

või selle ametlikult esindajalt firma Wilhelm Borchert, Tallinnas, Vene tän. 40, kõnetr. 19-29.

Hinnaalandus Eesti, Läti, Leedu raudteedel 50%, Saksa raudteedel 25% ja õhuühendusel 10%. Maksev sinnasõidul 25. aug. kuni 4. sept. ja tagasisõidul 30. augustist kuni 12. sept.

Ettevaatust lokomobiilide ostmisel.

Eesti Tehnikalise Järelevalve Seltsi arvamine H. Lanzi ja R. Wolfi tehaste lokomobiilide kohta.

Eesti Tehnikaline Järelevalve Selts on Kaubandus-tööstuskojale teinud teatavaks oma arvamise nimetatud tehaste lokomobiilide kohta, kuna seltsi inseneride poolt teostatud H. Lanzi ja R. Wolfi tehaste lokomobiilide järelevaatustel pärast töötamist mõnd aega, on selgunud liig sagedased vigastused nende katelde järskkäänakuis Seda asjaolu silmas pidades loeb Eesti Tehnikaline Järelevalve Selts oma kohuseks juhtida töösuurite tähelepanu sellele nähtusele, et ei ole otsarbekohane muretseda edaspidi uusi katlaid (lokomobiile), kus on järskkäänakud otsseinas, vaheinas, torude seinas, leegitorus jne.

Peab tähendama, et väga suur osa lokomobiile, kus on ilmnenu vigastusi, on ehitatud 1921.—1924. a., on seega võrdlemisi uued katlad kui arvestada töökindlulisust alatiselt töötavate katelde juures keskmiselt 25 aastat ja perioodiliselt töötavate katelde juures keskmiselt 40 aastat.

Vigastused on liig massilised H. Lanzi lokomobiilidel, tüüpi NTCO, missugust tüüpi H. Lanzi lokomobiile on Eestis arvult 13 tükki, nendest 1 katel rebenes A. & M. Univer'i juures; 2 katlal kujunesid praod läbi pleki, kuid leiti üles; 5 katlal on alanud pragunemine ja otsseinad tugevdati; 2 katlal on sööbeid käänakus ja ainult 3 katla juures ei ole seni leitud vigastusi. Pragunemine tekib alati küttepoolse otsseina käänakusse, peamiselt aururuumi. Saksamaal on samalaadisel lokomobiilidel juhtunud rebenemisi samuti esiohtsena käänakuis, nagu on ette toodud saksa masinaehituse ajakirjades.

Lokomobiilide ehitamisel pärast maailmasõda 1920.—1925. aastail võttis firma H. Lanz tarvitusele järskkäänakud minimaalsete raadiustega, kuna enne sõda ehitas H. Lanz lokomobiilide otsseinu nurkraudadel ja samuti 1926.—1928. aastail läks jälle tagasi nurkraudadega kinnitamisele. Viimaseil aastail loobus H. Lanz täiesti lokomobiilide ehitamisest, andes selle üle firmale R. Wolf.

Teise suurema saksa firma R. Wolfi lokomobiilidel tekivad praod ka otsseina käänakuisse, kuna firma R. Wolf läks samuti enne sõda ja pärast sõda lokomobiilide ehitusele järskkäänakutega otsseintega. Firma R. Wolfi lokomobiilidel on aga enamasti käänakud suurema raadiu-

sega kui firma H. Lanzi lokomobiilidel. Rebenemisi on seni konstateeritud vähemal arvul kui Lanzi lokomobiilidel.

Miks lubati tegevusse säärase konstruktsiooniga katlad? Kui firma Lanz võttis tarvitusele sääraseid järsud käänakud, siis rahvusvaheliselt tarvitusel olevate Saksamaa poolt väljatöötatud katla ehitusnormide põhjal ei olnud alust keelda sääraseid konstruktsioone. Neid lokomobiile võeti tarvitusele Saksamaal ning teistes riikides ja kuna ei olnud aluseid keeluks, lubati tööle ka meil Eestis. Järskkäänakuis väikese ülemineku-raadiusega kujunevad suured pinged, mis on raskesti arvestatavad, kuid, nagu selgub tegelikust elust, kujunevad siiski niivõrd suureks lokomobiili osade pikenemisest kõrgeil temperatuuridel, et materjaal järskkäänakus rebeneb. Järskkäänakutega otsseinu on ka teiste konstruktsioonidega kateldel, nagu tsilindrilistel laevakateldel, tuletorukateldel jne., kuid enamasti on käänakute raadiused suuremad, teised katlaosad ei võimalda säärase suurte pingete tekkimist järskkäänakuisse ja harilikult ei teki pragusid.

Peale vigastuste tekkimise otsseinte käänakuis tuleb ette H. Lanzi veetavail lokomobiilidel neljakandilise tulepesaga võrdlemisi sagedasti pragunemisi tulepesa seinte alumiste käänakute nurkadel. Järelevalve protokollides on konstateeritud nimetatud kohtades pragunemisi. Teiste firmade lokomobiilide juures säärase käänakutega oleme konstateerinud samuti pragunemisi, kuid seni võrdlemisi harva.

R. Wolfi lokomobiilidel on veel ebasoodus konstruktsioon tsilindrilise leegitoru käänakul, kus kohal jalle tekib väga sagedasti pragusid. Leegitorude pragunemisi on konstateeritud kui vanemal nii ka uutel R. Wolfi lokomobiilidel.

Võttes arvesse firmade H. Lanzi ja R. Wolfi lokomobiilide juures suurte pingete tekkimise võimalusi otsseinte järskkäänakuisse andis majandusministeeriumi kaubanduse-tööstuse osakond vastavalt Eesti Tehnikalise Järelevalve Seltsi esitisele oma nõusoleku nõuda säärase lokomobiilide otsseintele lisakinnitusi, et vähendada pingeid käänakuis. Eesti Tehnikaline Järelevalve Selts on nõudnud nüüd H. Lanzi ja R. Wolfi liikumata lokomobiilide otsseinte lisakinnitamist, mida ka praegu teostatakse katlaomanike poolt.

Pidades silmas ülnimetatud tehaseis valmis-
tatud lokomobiilide vigastuste liig rohkearvulis-
teks muutuvust pööris Eesti Tehnikal. Järelevalve
Selts majandusministeeriumi poole, et ministeer-
ium astuks samme nimetatud Saksa firmadelt
soodustatud tingimusil otsseinte saamiseks nende
lokomobiilidele, kus on järskkäänakus praod.

Samuti on Eesti Tehnikaline Järelevalve Selts
palunud majandusministeeriumi leida tõkkeabi-

nõusid säärase lokomobiilide sisseveoks, mis ehi-
tatud väikeste raadiustega järskkäänakutega ots-
ja vaheseintega ja leegitorudega. Eesti Tehnika-
line Järelevalve Selts on avaldanud soovi Eestis
ajutiselt majandusministeeriumi poolt maksuma
panna norme järskkäänakute kohta, seni kui
saksa aurukatelde ehitusnormides võetakse fik-
seeritud seisukohad kõikide järskkäänakute kohta.

Rannasõidu purjelaevade omanike koostöö vajaline.

Tallinna sadamas liikudes leiame rohkesti
rannasõidu purjelaevu, mis on laaditud kodumaa
randadest kohale toodud küttepuudega. Nädalate
kaupa müüakse, igalt laevalt üksikult, kuid jooksvate
meetrite viisi, mis eriti kesksuvel, millal kuid
vähe nõutakse, kestab sageli lähemale kuu aega,
enne kui laev oma laadungist saab lahti ja võib
minna uue järele. Igas laevas, ja neid leidub sadama-
damas peaaegu alati kümnete kaupa, on seega 3
kuni 4 meest sunnitud tegevusetu istuma, samuti
peab ka laev seisma oodates, kuni oma koormast
saab lahti. Mõni õnnelik suudab oma laadungi kas-
puulaole või mõnele suuremale asutusele korrada
maha müüa, suurem jagu laevu aga peab ootama,
kuni üksikud tarvitajad nende koorma mõne meetri
kaupa ära ostavad.

Enamasti on rannasõidulaevade osanikud, kes
ise kaasa sõidavad, ka kuski ranna läheduses talu-
pidajad, kes eriti heina- ja lõikusajal oma aega
kodutalus võiksid tarvitada kasulikumalt kui siin
laeval istudes ja ostjaid oodates. Kas poleks see-

parast otstarbekohane, et rannasõidu laevade oma-
nikud, kes oma arvel toovad Tallinna kuid müü-
gile, astuksid kokku ja avaksid Tallinnas ühise
puulaod, kuhu nad kohale toodud puud võiksid müü-
gile anda, ilma et igal laeval omaette oleks vaja
nädalate viisi ostjaid oodata.

Kui seesugune koostöö oleks raskesti teosta-
tav, ütleme Hiiuranna ja Kolga poolt laevade vahel,
siis oleks ju ometi võimalik, et ühe ranna laevad,
ütleme näiteks Hiiumaalt või Saaremaalt.
endivahel heidaksid kokku ja gruppide viisi asu-
taksid säärase müügiload, pannes ametisse ühise
müüja. Sel teel saaksid laevad koormad lattu ära
andes kohe sadamast lahkuda ega tarvitseks nä-
dalate viisi sadamas oodata, mis tekitab laevadele
asjata suuri kulusid.

Kuna rannasõidu purjelaevadel puudub oma
eriorganisatsioon, siis peaks küll mõni agaram
purjelaevade omanik üles võtma küsimuse, et mõ-
tet omaranna laevaomanike hulgas liikuma panna
ja ühise lao avamine läbi viia.

Tempelmaksu tasumine kassaorderilt.

Kassaorderite tempelmaksu üle on olnud
palju mitmesuguseid arvamisi ja seisukohti. Et
ses küsimuses saada täielist selgust, pöördus
Eesti Ühistegelise Liit maksudevalitsuse poole
järelepärimisega, millal loetakse kassaorderid
tempelmaksuvabaks asutuse seesmiseks doku-
mendiks ja millal kuuluvad nad tempelmaksu
alla.

Sellele järelepärimisele vastas maksudevalit-
sus kirjaga 22. maist s. a. nr. 4209/g all-
järgmist:

Eesti Ühistegelisele Liidule

Teie kirja kohta kassaorderite tempelmaksus-
tamise küsimuse suhtes teatab maksudevalitsus,

et kassaorder, mille teisel küljel leidub mitte mi-
dagi tõendav blanko-allkiri, ei kuulu tempelmak-
sustamisele kui ettevõtte seesmise asjaajamise
dokument, tariifi nr. 14 erandi 2 põhjal.

Kuid kassaorder, millele kirjutab alla raha-
saaja või mille teisel küljel rahasaaja tõendab
raha kättesaamist, ei kuulu tempelmaksust va-
bastamisele tähendatud erandi põhjal, sest niisugune
order ei esine ühe ja sama ettevõtte sees-
mise asjaajamise dokumendina, vaid ta tõendab
teatud juriidilist vahet rahamaksja ja raha-
saaja vahel ning seepärast niisugune kassaorder
kuulub tempelmaksustamisele üldisel alusel: ta-
riifi nr. 14 p. A järgi 0,2% määral, kui orderil on

loeteldud kaubad, varandused, tehtud tööd j. m., või tariifi nr. 30 järgi — muudel juhtumel.

Direktor: (allkiri).

Otsemaksude juhataja: (allkiri).

Nagu sellest seletusest näha, ei tunnusta maksudevalitsus iga dokumenti, mille nimeks on antud „kassaorder“, sarnaseks, mis ei kuulu tempelmaksustamisele tempelmaksu tariifi nr. 14 erandi 2 põhjal, vaid ainult säärast, mis esineb tõeliselt ettevõtte seadmise dokumendina, s. o. säärast, mis ei esine dokumendi või tõendisena selle ettevõtte ja tema ärisõprade või kontrahentide vahel. Ja sääraseks dokumendiks osutub ainult niisugune kassaorder, mille teisel küljel igasuguse eelseisva tekstita seisab blanko-allkiri, mis midagi ei tõenda ja millega ka raske on midagi tõendada.

On aga kassaorderil kas esiküljel või ka tagaküljel tekst, mis tõendab raha vastuvõtmist, ja selle all rahasaaja allkiri, siis on see dokument, mis tõendab teatud juriidilist vahetorda raha-

maksja ja rahasaaja vahel ning seepärast kuulub tempelmaksustamisele orderi sisu kohaselt.

Seda seisukohta arvestades tuleb kõigil asutustel ja ettevõtetel, kes tarvitavad kassaordereid, sekelduste ja tempelmaksu trahvi vältimiseks, panna maksuma kord, kus iga rahasumma maksmisel võetakse kviitungil või arvel rahasajaalt vajaline allkiri, kui pole tegemist rahamaksimisega otse mõnesuguste väärtuste vastu, nagu: välisraha, transfert, veksel jne., kus pole vaja erilist arvet või kviitungit. Seega on vahetord rahasaaja ja -maksja vahel tõendatud enne kui raha makseti ja hoopis teiste dokumentidega kui kassaorder. Kassaorder on siis ainult maksukorraldaja käsuks asutuse laekahoidjale vastava summa väljamaksimiseks ja rahasaaja allkiri orderi tagaküljel on ainult asutuse või ettevõtte enese seadmise korra jaoks selle tõenduseks, et laekahoidja orderil märgitud summa tõepoolest on välja maksnud.

Tahetakse aga kassaordereid tarvitada ühtlasi ka arvetena või kviitungitena, et kokku hoida tööd ja paberit, siis tulevad sääraseks orderid ka tempelmaksustada nende sisu kohaselt.

A. Kask. („Ühist Uud.“)

Kuld ja ebausku.

Professor Gustav Casseli ettepanek rahandusseisukorra ratsionaliseerimiseks.

Kuld ja eausku — selle pealkirja all on tuntud rootsi majandusteadlane professor Gustav Cassel avaldanud artikli, milles ta soovib kõigi seaduste äramuutmist, mis kulla väärtust toetavad ja suuremate kullareservide alalhoidmist ette kirjutavad kui see kaubandusele just hädavajaline on. Ta vaidleb vastu populaarsele arvamisega, nagu oleks kuld ainus alus, mis teatava maa ringvoolus oleva raha n. n. kullapariteedil suudab hoida. Seevastu professor Cassel soovib kasutada teist teed, et hoida raha kullapariteedil, nimelt — piirata väljaantavaid pangatähti, maksusedeleid ning muid sääraseid väärtusobjekte. Selline paber- raha piiramine hoiab teatava maa liikveloleva raha väärtuse alati kõrgel, sõltumata sellest, kui suured või väikesed on kullareservid keskpangades.

Moodsates finantsvahetordades on professor Casseli arvates kullal vaid üks ülesanne, nimelt — rahuldada eriti suuri välisvaluuta nõudmisi. Sellisteks juhtudeks vajab keskpang tõepoolest teatavat kullafondi. Kui aga valitsused seadusandlikul teel sunnivad keskpanku ebaloomulikult suuri kullareserve hoidma, et teatavas protsendivahekorras kindlustada ringvoolus olevat paberraha, siis peavad suurpankade kullareservid ikka palju suuremad olema kui ülal tähendatud kulla otsekohene ülesanne seda just nõuab. Seeläbi aga tõs-

etakse kulla väärtust ja surutakse alla kaupade hinnad. Kriisiaegadel tekitab see kord kaudsel teel paanikat, mida just seaduse määrustega taheti vältida. Mida lähemale langeb kriisiaegadel, nagu praegu, keskpanga kullakatte seadusega ettekirjutatud miinimumile, seda närvlikumaks muutub publik ja välismaa kapitali omanikud ning seda suuremaks tõuseb nõudmine kulla järele. Kui aga ära muudetakse seadused, mis nõuavad teatava kullakatte olemasolu, siis leiaksid keskpangad kindlasti abinõusid, kuidas publiku nõudmist rahuldada, ilma et liikveloleva raha kullapariteedile kahju sünniks, kui liikveloleva raha hulk hoitakse tarvilistes piirides.

Kuna seadused, mis reguleerivad kullareservide funktsioone, professor Casseli arvates on ebaloomilised ja tegelike tagajärgede poolest koguni kahjulikud, siis peaksid riikide valitsused kokkuleppele jõudma nende seaduste kõrvaldamise asjus ja keskpanku volitama oma kullatagavarasid otstarbekohaselt kasutama. Keskpangad suudaksid ka vähemate kullatagavaradega kui neil praegu olemas igatahes paremini kui praegu rahuldada esitatavaid nõudmisi. Sellega oleks astunud esimene mõjuv samm praeguse raske rahandusseisukorra ratsionaliseerimiseks.

Toitlusnäituse ülesanne.

Ühenduses rahva kultuurilise tasapinna tõusuga on kasvanud ka rahva nõuded. Neid nõudeid tõstab omakord veelgi tugev võistlus valmistajate vahel.

Eriti tunduvaiks osutuvad rahva nõuded toiduks tarvitataivate ainete kvaliteedi kui ka valmistamise kohta. Eelistatakse head ja väärtuslikku kaupa.

Toitude ja toiduainete pakkimisele, alahoiule, serveerimisele jne. on hakatud panema samuti suuremat rõhku.

Peale valmistamise ja selle tähtsuse siseturu vajaduseks omab toiduainete eksport tähtsama kohta meie väliskaubanduses. Eesti või, munad, peekon, kala- ja lihakonservid, kartulid, šokolaad, õunad jne. on suutnud võita endile maailmaturul väärilise koha, mida meil, kel tähtis mitte üksi olevik, vaid ka tulevik, kindlalt ja püsivalt tuleb kaitsta. Peame silmas pidama, et mitte üksi meie, vaid ka teised põllumajanduslikud riigid sel alal suuri edusamme on saavutanud ja et seal

intensiivne võitlus oma saadustele turgude alahoidmiseks ja vallutamiseks kindlasti edasi püsib.

Sääraste võistluste tagajärjel on suurenenud maailmaturul ka nõudmised. Head hinda maksatakse ainult hea kauba eest. Üks halb kaubasaadetus võib kogu riigist eksporteeritava kauba väärtusele ja nimele mõjuda halvavalt.

12.—16. sept. k. a. korraldatava toitlusnäituse ülesanne ongi kaasa aidata meie kodumaa söögi- ja joogiainete tööstuse edenemisele kui ka sisemaa tarviduseks ja ekspordiks määratud ainete kvaliteedi tõstmisele.

Peale kodumaal produtseeritavate toiduainete on meile ka tähtis, mida meile välismaalt sisse veetakse. Hea ja väärtusliku kõrval ilmub sageli ka alaväärtuslikku. Siin on näitusel jällegi ülesandeks võimaldada tarvitajaskonnale teha võrdlust ja luua selgust kaupade vahel, mille eest meie raha välja anname ja millega endid ja perekondi toidame.

„Eesti nädal“ Tartus töötab kujuneda suurejooneliseks demonstratsiooniks.

„Eesti nädala“ korraldamise eeltööd arenevad hoogsasti ja ettevõtte töötab kujuneda õige suurejooneliseks demonstratsiooniks ja propagandarünnakuks kodumaa kaupade kasuks.

Nii on „Eesti nädala“ juhatus poolt koostatud „nädala“ kava, kus on ette nähtud kõik moodsad propagandavahendid, isegi raadio ja lennukid. Toome kava allpool täieliselt.

Kesknädalal, 2. sept., kell 11 homm.

Ajakirjanike tutvustamine Tartu tööstuse ettevõtetega.

Neljapäeval, 3. sept., kell 8 homm.

Lõpetatakse linna dekoreerimine ja majad seatakse lipuehtesse. Samuti lõpetatakse äriakende võistluse dekoreerimine kodumaa saadustega.

Kell 1 päeval.

„Eesti nädala“ avamine Raekoja platsil. Avab „Eesti nädala“ juh. esimees. Avamisele palutakse härra riigivanem, majandusminister, Kaubandus-tööstuskoja esimees, kaubanduslike ja seltskondlike organisatsioonide ja kohalike omavalitsuste esindajaid. Tervitused. Kantakse ette

maj. iseseisvuse manifest. Lõppsõna. Hümn. Avamine antakse edasi raadios ja häälekõvendajate kaudu.

Avamisest võtavad osa sõjaväe osad, skautide ja Noorte Kotkaste org. ja Tartu koolid, kes gruppina üles seatud Raekoja platsile.

Igasse majja seatakse üles plakaat vastava hütüdlausega.

Avamise ajal tiirlevad linna kohal lennukid.

Kell 9 õhtul.

Kodumaa saaduste reklaam häälekõvendajate kaudu Raekoja platsilt.

Reedel, 4. sept., kell 5 p. l.

Kõne näitusplatsil.

Kell 9 õhtul.

Kõne Raekoja platsil. Orkestri ettekanded.

Kella 10—12.

Tööstuste reklaam häälekõvendajate kaudu.

Laupäeval, 5. sept., kell 10,15 e. l.

Kõne noorsoole näitusplatsil.

Kell 2 lõunal.

Kodumaa tööstuse, kaubanduse, põllumajanduse karneval-rongkäigust osavõtjate kogunemi-

ne. Rongkäik algab politseiplatsilt ja liigub läbi Kivisilla, Raekoja, Narva, Vene, Laia, Rüütli, Kuüni, Promenaadi, Riia ja Pepleri tanavate.

Kell 5 p. l.

Rongkäik jõuab näitusplatsile ja algab tagasilikumist Toostuse, Viljandi, Kastani, Aia, Pepleri, Riia tanavate kaudu. Rongkäik liigub umbes 2 kil. kiirusega tunnis, kusjuures, kui karta on liikumises takistusi, peatatakse.

Kella 5—7 p. l.

Rändkõned tänavail. Rahvast meelitab kokku Ü. E. N. Ü. tantsugr. ja ork.

Kella 8—9 õhtul.

Tööstuste ja äride reklaam häälekõvendajate kaudu Raekoja platsil.

Kell 9 õhtul.

Tõrvikutega rongkäik, mis lõpeb sümboolse võõra põletamisega.

Pühapäeval, 6. sept., kell 10 homm.

Kirikuis vastavasisulised jutlused, kantakse ette Eesti maj. iseseisvuse manifest.

Kella 12—3.

Rändkõned.

Kella 12.

Tööstuse ja kaubanduse rongkäik end. marssruudil.

Kella 1—2.

Kõned näitusplatsil.

Kella 2,30.

Rongkäigu saabumine näitusplatsile.

Kella 4,15—5.

Kõne näitusplatsil (uuel).

Kella 3—10.

Kõned kinodes iga seansi alul. Tööst. tutv. filmidel.

Kella 8—9.

Tööstuste reklaam häälekõvendajate kaudu.

Kella 8—8,30.

Kõne „Vanemuises“ etenduse alul.

Kella 9 õht.

Tartu tuletõrje demonstr. Raekoja pl. Kõne linnapealt.

Esmaspäeval, 7. sept.

Aktused koolides ja sõjaväeosades.

Kella 9—10.

Kõne Raekoja platsil. Orkester.

Teisipäeval, 8. sept., kella 7 paigu.

Kõne raadio kaudu.

Kell 9 õhtul.

Kõne Raekoja platsil.

Kella 10—11.

Tööstuste reklaam häälekõvendajate kaudu.

Kesknädalal, 9. sept., kell 9 õht.

Ilutulestik. Lõppkõne.

Koja Teataja kirjavaheetus.

Ärimaksukomitee liikmete õigustest.

Küsimus: On üldiselt teada, et majandusliku surutise tagajärjel äritegevus on jäänud tunduvalt vähemaks, mida tõendavad ilmselt sagedased maksuraskused ärialal. Kõigest hoolimata suruvad aga maksuinspektorid ärimaksukomitee istungeil äride läbikäigud samasugusteks kui eelmisel aastal, sageli isegi veel suuremaiks. Komisjoni liikmete vastuseismisele vastatakse, et maksuametil olevat selleks andmeid.

Palun lahkesti koja Teatajas selgitada, mis sugused õigused ärimaksukomitees on maksuinspektoril ja komisjoni liikmeil, ühtlasi teatades, kas on eesti keeles olemas ärimaksuseadust, kelle väljandel, kust seda võib saada ja mis ta maksab?

Kõige aust. V. K. Ü.

Vastus: Maksuva ärimaksuseaduse alusel on maksuinspektoreil õigus koguda andmeid äride läbikäikude kohta ja neid võrrelda äriemeeste poolt deklareeritud andmetega. Äride läbikäigud määrab ikkagi kindlaks ärimaksukomitee äriemeeste eneste deklaratsioonide ja kogutud andmete põhjal, mitte aga üksnes maksuinspektor; maksuinspektor on vaid komitee juhataja ning hääle poolekslangemisel komisjoni otsustab tema hääle. Muidu aga maksab tema hääle niisama palju kui iga teise komisjoni liikme oma. Komitee teeb otsused hääleteenamusega.

Kui maksuinspektor komitee otsusega ei ühine, peab ta kohe samal koosolekul asjatoimingujuure lisama oma eriarvamise ja siis läheb asjatoiming maksude valitsusele läbivaatamiseks, kes kas ühineb komitee otsusega või maksuinspektori protestiga; viimasel juhul saadetakse asi uueks läbivaatamiseks komiteele tagasi.

Nagu ülaloeldust selgub, on otsustamine ikkagi komitee enamuse ja mitte maksuinspektori käes. Soovitame käsitamiseks N. Bilbassovi väljantud „Riigi ärimaksu seadust“, mis on saadaval A. Keisermanni raamatukauplusest Tallinnas, hinnaga 5 krooni.

R. B.

Kuhu anda vastulauseid teedekapitali ja kinnisvaramaksu asjus.

Küsimus: Oman maal tööstuse, mis praegu seisab. Nüüd on aga mu ettevõttele määratud liig suur teedemaks ja kinnisvaramaks, mis sunnib mind kas või ettevõtet likvideerima. Palun lahkesti nimetada asutusi, kelle poole tuleks pöörduda palvega teedemaksu, samuti ka kinnisvaramaksu vähendamise kohta.

A.

Vastus: Maanteede seaduse muutmise seaduse § 30 („R. T.“ nr. 48 — 1930. a.) näeb ette, et maksnike vastulausete ja kaebuste vastuvõtmine ning arutamine sünnib samadel alustel, samades asutustes ja korras, mis ette nähtud kinnisvara- ja põhiärimaksu jaoks, vastavalt sellele, kumma alusel teedekapitali heaks maksu võetakse.

Pidades silmas ülaltoodud ja seda, et teedekapitalimaksu võetakse tööstusettevõttele 1) põhiärimaksu suuruses ja 2) kinnisvaramaksu suuruses, tuleb vastulaused esitada maksu osa kohta, mis võrdub põhiärimaksule — kohalikule maksuinspektorile, ja maksu osa kohta, mis võrdub kinnisvaramaksu suurusele — kinnisvaramaksude komisjonile, mis asub Tallinnas.

Kui teie ettevõtte praegu ei tööta, siis ei ole teie kohustatud lunastama äritunnistust, s. t. tasuma põhiärimaksu; seega langeb ka teedekapitalimaks selles osas ära ja tasuda tuleb ainult see osa teedekapitalimaksust, mis võetakse kinnisvaramaksu suuruses. Kuna teedekapitalimaksu osa, mis võrdub kinnisvaramaksule, samuti ka kinnisvaramaksu võetakse kinnisvarade pealt kinnisvara hinnatud väärtuse alusel, vaatamata sellele, kas ettevõtte sissetulekut annab või mitte, ei saa maksu vähendamist teisel teel läbi viia kui kinnisvara ümberhindamise teel.

Palve kinnisvara ümberhindamise kohta tuleb esitada kinnisvaramaksu komisjonile, mis asub Tallinnas. Siinjuures olgu teie tähelepanu aga juhitud sellele, et ümberhindamine võetakse ette ainult kinnisvara omaniku kulul. Teine tee kinnisvaramaksu, samuti teedekapitalimaksu osa maksimisest vabanemiseks, mida võetakse kinnisvara maksu alusel, on see, kui palute kinnisvara katastrist kustutada. Tööstusettevõtte kinnisvara kus-

tutatakse katastrist sel korral, kui ettevõtte puudub sisseseade oluline osa, ilma milleta ettevõtte ei saa töötada, näiteks jõujaam, või kui osa sisseseadest on tööstuse ruumidest ära viidud. Palve tööstusettevõtte kinnisvara katastrist kustutamise kohta esitatakse samuti kinnisvaramaksude komisjonile Tallinna.

Riigi tööstusettevõtete, ärikohtade ja viljapuuaeda omanduseks andmise korra.

Küsimus: 1927. a. planeeriti mu kaupluse jaoks tükk maad 3,3 ha, mida aga ei antud mulle kasutada pikaajalise rendilepingu alusel, vaid ühe aasta peale, lepingut igal aastal uuendades. Tänavu, 1931. a., määratakse maatükk enampakkumise teel müügile, kusjuures mulle eesõigust ei anta. Palun teatada, kas ei ole mu õigust maatükki, mis minu kaupluse jaoks planeeritud, nõuda kas või I kategooria hinnaga, ühisel alusel teiste kaupluse kohtadega, või kui see võimatu, et siis mulle, kui selle maatüki pidajale, enampakkumisel antaks vähemalt ostueesõigus.

M. K.

Vastus: Riigi tööstusettevõtete, ärikohtade ja viljapuuaeda omanduseks andmise seaduse alusel antakse need kohad, mis vabariigi valitsuse poolt müügile määratakse, koha tegelikele kasutajatele enampakkumiseta omanduseks järgmistel tingimustel:

Kui koha tegelik kasutaja või tema pärijad kohta renditingimuste kohaselt hea peremehe hooliga majandanud vähemalt 6 aastat või kui tarvilikest koha hooneist vähemalt 35% väärtuse järgi on tegeliku kasutaja omandus.

Niisugusel korral, kui teie kohta vähemalt 6 aastat ei ole kasutanud või kui koha peal olevaist hooneist ei ole 35% väärtuse järgi teie omandus, ei saa põllutöoministerium teile kohta enampakkumiseta müüa.

Enampakkumisel ei saa põllutöoministerium koha tegelikule kasutajale anda eesõigust, kuna seadus niisugust korda ette ei näe, ja enampakkumise teel müüdüd koha omandab enampakuja.

Kuna seaduse järgi teil alles siis tekib õigus kohta omandada enampakkumiseta, kui seda kohta vähemalt 6 aastat olete pidanud, peaksite praegusel korral astuma selleks samme, et põllutöoministerium teile koha rendilepingu alusel ka edaspidi annaks kasutada, kuni 6 aastat täis, ja kohta enne seda enampakkumise teel müügile ei määraks.

H.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Majanduskriis ja rahvusvaheline kaubanduskoda.

Rahvusvahelise kaubanduskoja täitev komitee, kes pidas 30. juulil s. a. oma esimehe Franz von Mendelssohni juhatusel erakordse istungi, võttis maailmamajanduse kriisi küsimuses vastu järgmise otsuse:

Maailmamajanduse kriisi areng on ilmselt osutanud, et rahvad on majanduslikult tihedasti seotud. Kriisi tagajärjel tekkinud usaldamatuse õhkkond takistab aga abinõude teostamist, mis neid sidemeid soodustaksid.

See asjaolu on pidevaks ähvarduseks rahule ja kahjulik üldisele maailmamajandusele. Rahvad suudaksid olemasolevad raskused võita vaid loiaalse ja usaldava rahvusvahelise koostöega.

Rahvusvaheline kaubanduskoda pöördub seepärast tõsise üleskutsega kotta kuuluvate rahvaste avaliku arvamise poole, et mõjuva aktsiooniga maailmamajanduse eduks nii vajaline rahvastevaheline usaldus seada uuesti jalule.

Äride register juulikuul teisel poolel:

Registreeritud firmad:

- Rudolf Eber, Kallaste al., vürtskauplus.
- Otto Ernst Eggers, Tallinn, Lai t. 28, speditsooninäri.
- Esimene Eesti Mehaaniline Suletööstus o.-ü., Tallinn, Vene tän. 27, juhatuse liikmed Rudolf Koll (asjaajaja-direktor), Gustav Virma, Herbert Hofer, põhikapital Kr. 20.000.—.
- Amalie Hammer, Kuremaa v., toiduainetekauplus.
- Erna Hanson, Tallinn, Raekoja pl. 13, laste jalanõude kauplus.
- August Hirschon, Krüüdneri v., vürtskauplus.
- Abram Ital, Tallinn, Keemia t. 27-a, toiduainetekauplus (abikauplus Endla t. 67).
- Aleksander Kirspuu, Tallinn, Jakobsoni t. 20, toiduainetekauplus.
- Alfred Kiviste, uudisartiklite ainuesindus „Uudis“, Tartu, Näituse t. 28—4, prokurist Ferdinand Lokk.
- August Kriisk, Tartu, Võru t. 126, lihapood.
- Gustav Krull, Pala v., töövõte.
- Alma Küitmann, Türi, S. Pärnu 32, kala-kauplus.
- Gottlieb Leosk, Tallinn, Vabriku t. 25, toiduainetekauplus.
- Rudolf Lepp, Tallinn, Gonsiori t. 17, toiduainetekauplus.
- Alfred Luther, Meeri v., tarbeainete- ja pagaritööstuse saaduste kauplus.
- Axel Meldorf, Tallinn, V. Tartu mnt. 1, puusärgi-äri ja -töökoda.
- Paul Ferdinand Mühlberg, Tallinn, Luise t. 25, toiduainetekauplus.
- Artur Onni, Tartu, Promenadi t. 8, pruugitud mööbli ja asjade kauplus.
- Helmut Pabo, Tartu, Aleksandri t. 6, kullasepa-kellasepaäri.
- Katta Palkmann, Nõmme, S. Pärnu mnt. 133, mänguasjadekauplus.
- Emma Paris, Tallinn, V. Sadama t. 9, toiduainetekauplus.
- Pauline Park, Tallinn, S. Tartu mnt. 19, juukselõikusäri.
- Ilse Post, Tartu, Tähe t. 70, piima- ja toiduainetekauplus.
- Helene Pärnapuu, Tallinn, V. Ameerika t. 37, pudu- ja kirjutusmaterjalikauplus.
- Pärnumaa autojuhtide ja motoristide selts, Pärnu, Brackmanni t. 1, einelaud; juhatuse liikmed: August Hendrikson, Adolf Vaha, Ernst Sauga, Justus Nuuma, Erich Pärn, Ernst Tampuu, Aleksander Keres.
- Johanna Rebane, Meeri v., pagariäri.
- Villem Redlich, Tallinn, Hobuse t. 10, toiduainetekauplus.
- Gustav Rubin, Paadremaa vald, segakauplus.
- Salme Sild, Tartu, Liiva t. 1, toiduainetekauplus.
- Marie Sooni, Tallinn, U.-Maailma t. 7, toiduainetekauplus.
- August Skraustin, Valk, Vabaduse 33, toiduainetekauplus.
- Marta Univer, Tallinn, V. Ameerika t. 26, toiduainetekauplus.

33. Albert Valcker, Nõmme, S. Pärnu mnt. 223, rohu- ja värvikauplus.
34. Jüri Vihm, Tallinn, Kalju t. 5, toiduainetekauplus.
35. Marie Virbelauer, Viljandi, Lossi 17, valmisriietekauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Hackenschmidti villavabrik, Tartu Kaluri t. 1, lahkunud täisosanik (rentnik) Tõnis Busch, äritegevust jätkab ainuisikliku ettevõttena Jaan Kippik (rentnik) firma all: „Hackenschmidti villavabriku rentnik J. Kippik“.
2. Tubakatööstuse o.-ü. „Havanna“, Tallinn Pirita tee 6-b, prokuura antud Aleksander Frey'le.
3. Karl Ipsberg jätkab äritegevust (vürtsikauplus) Kodijärve vallas.
4. Frieda Kleemkul jätkab äritegevust (pudukauplus) Tallinnas, Öle t. 31 (varem Öle t. 30).
5. Johannes Kuusk lõpetas Tartus, Tähe t. 70, asunud toiduainetekaupluse ning avas Tähe t. 73 pudukaupluse.
6. Pauline Lepp jätkab äritegevust (toiduainetekauplus) Tallinnas, Söörensi t. 3.
7. Martin Luik üle viinud lukusepa-, veevärgi- ja kanalisatsioonitööstuse Tallinnas. Liivalaia tänavalt 19 Liivalaia t. 16.
8. Ehitus- ja metallitööstus „Tehnik“ Eduard Oinas, Tartu, Võru t. 1, üle läinud täisühingule „Eduard ja August Oinas, ehitus- ja metallitööstus „Tehnik““; osakapital Kr. 12.000.—.
9. J. Paris, J. Lepik & Ko, Tallinn, Paldiski mnt. 19, kino („Ars“) ühingust lahkunud Liina ja Jaan Leppik, ettevõtet peab edasi Jaan Paris firma all: „Kino „Ars“ J. Paris“.
10. Aleksander Passup lõpetas Tallinnas V. Karja t. 3 asunud laskeriistade ja nende tarvete kaupluse ning avas Raekoja all pesuriide- ja pudukaupluse end. firma „Alex Passup“ all.
- ✓ 11. Tubakatehas a.-s. A. Reier ja Ko, Tallinn Pirita tee 6-b, firma nimetus muudetud järgmiselt: „Tubakatööstus-kaubandus-aktsiaselts „Osman““. Prokuura antud Aleksander Frey'le.
12. Marta Sklave üle viinud toiduainetekaupluse Tallinnas V. Kalamaja t. 7-a Hollandi tänavale 18.

13. Aleksander Tuuling üle viinud toiduainetekaupluse Tallinnas Girgensoni tänavalt 27 Káo tänavale 30.
14. Trükitööstuse osäihisus „Vaba Maa“, Tallinn, Pikk t. 54/56, juhatusest lahkunud Peet Johannson.
15. August Vichmann üle viinud toiduainetekaupluse Nõmmel Raudtee tänavalt 110 Pikale tän. 137.
16. Põllutööriistade ja masinate ladu Anton Villberg, Tallinn, Paldiski mnt. 5 (osakonnad Paides, Pärnus, Rakveres), firma nimetus muudetud järgmiselt: „Kaubamaja Anton Villberg“.
17. Maks. tunnistatud Eduard Värk'i, kes kauples Palamusel, konkursivalitsus asub Tartus, Poe t. 3.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Jakob Andreson, Tallinn, V. Sadama 9 toiduainetekauplus.
2. Prantsuse autokummi-tööstus „Fit“ Grenoble, S. A., ainesindus Eestis Joh. Hansen ja Ko, Tallinn, Jakobsoni t. 14.
3. Ida Johanson, Nõmme, Pikk t. 137 toiduainetekauplus.
4. Eduard Joonas, Tartu, Mäe t. 41, toiduainetekauplus.
5. Pauline Kastanje, Tallinn, Tsemendi tän. 1-b, toiduainetekauplus.
6. Anna Kirt, Tallinn, Kalju t. 5, toiduainetekauplus.
7. Konstantin Muraškin, Tartu, Raekoja 92, toiduainetekauplus.
8. Jaan Möllmann, Tallinn, Söörensi t. 3, toiduainetekauplus.
9. Ida Neider, Tartu, Liiva tän. 18, toiduainetekauplus.
10. Anna Roosa, Tallinn, Hollandi t. 18, toiduainetekauplus.
11. Aleksander Rõbakoff, Nõmme, Valdeki t. 42, lihakauplus.
12. Andres Semmik, Tallinn, Jakobsoni t. 26, lihakauplus.
13. Karl Sikk, Tartu, Näituse t. 2, toiduainetekauplus.
14. Julius Stephan, Paide, Parkali t. 16, riidevärvimistööstus.
15. Friedrich Vunder, Tallinn, Raekojaapl. 18, laste jalanõude kauplus.

Õiendus.

„Kaubandus-tööstuskoja Teatajas“ nr. 15 — äride registri muudatuste osas oli üleviidud firma Singer Sewing Machine Company

Eesti osak. peaaasukoha uus aadress trükitud ekslikult Kompassi t., peab aga olema Kaupmehe tän. nr. 4-B, mida palume lahkesti tähele panna.

Abieluvaranduse lahutamise lepingud.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Hirse, Paul ja tema abikaasa Ida-Johanna, sünd. Willenthal	23. V 31.	Nr. 44 9. VI 31.	Harjum. Saue vald.
Strandell, Eugen ja tema abikaasa Marta Leebert, Richard Tõnu p. ja tema abikaasa Anette Juhani t., sünd. Veerlo	25. IV 31.	„	Tallinn, S. Pärnu m. 88.
Einmann, Valter ja tema abikaasa Viola-Elfriede	16. V 31.	„	„ Israeli 20-11.
Kuusik, Konstantin Eduardi p. ja tema abikaasa Aleksandra Karli t.	„	„	„ S. Tartu mnt. 78.
Lindholm, Arthur-Olof ja Lindholm, Elisabeth, sünd. Päit	9. V 31.	„	„ Kõie 1-d—8.
Sibul, Friedrich Peetri p. ja tema abikaasa Hermine Mihkli t., sünd. Kreis	3. II 31.	„	Tartu, Turu t. 39.
Kukk, Hans Jaani p. ja tema abikaasa Linda Tõnise t., sünd. Luik	14. IV 31.	„	Kabala v. ja as.
Luik, Jakob Jaagu p. ja tema abikaasa Anu-Emilie Märdi t., sünd. Rennit	„	„	Kolga-Jaani al.
Suster, Eduard Peetri p. ja tema abikaasa Aleksandra Jaani t., sünd. Mitris	12. I 31.	„	Vana-Suislepi v. Paabo koolimaja.
Jürison, August Hansu p. ja Püssa, Marie Juhani t.	29. IV 31.	„	Orajõe vald, Kabli küla.
Plistkin, August Aleksandri p. ja tema abikaasa Juuli Jaani t., sünd. Roodemann	14. IV 31.	„	Võisiku v., Kõrgesaare t.
Lepasaar, Johannes Toomase p. ja tema abikaasa Marie Juhani t., sünd. Linkholm	30. III 31.	„	Jõhvi vald, Sompa k.
Hang, Johannes ja Avik Johanna	1. IV 31.	„	Tudulinna v. Virumaal.
Kruut, August ja tema abikaasa Elvine, sünd. Saagen	26. III 31.	„	Virumaal, Vihula vald.
Zupsman, Ernst Kristjani p. ja tema abikaasa Meeta Jaani t., sünd. Kübard	18. III 31.	„	Järve vald, Valaste k.
Marka, Voldemar Anna p. ja tema abikaasa Emilie-Pauline Karli t., sünd. Malsup	21. II 31.	Nr. 46 16. VI 31.	Võrum. Räpina v.
Johannsen, Johan ja tema abikaasa Lucie Mik, Johannes Karli p. ja tema abikaasa Erika-Juliane Karli t.	11. IV 31.	„	Tartu, Tähe t. 61.
Pilv, Eduard Gustavi p. ja tema abikaasa Alma Aleksandri t.	16. V 31.	Nr. 47 19. VI 31	Tallinn, Jakobsoni 48.
Johanson, Aleksander Reinu p. ja tema abikaasa Helene Kusta t.	4. IV 31.	„	Võru, Kreutzvaldi 33.
Sänn, Ferdinand-Alfred Andrei p. ja tema abikaasa Anna Andrese t.	8. X 30.	„	Vastseliina v. Kõo k.
Jõgi, Elmar Martini p. ja Karneol, Regina-Alma Augusti t.	23. III 31.	„	1) Helme riigimõis. 2) Patküla vald.
	2. II 31.	„	Valgam. Taheva vald.
	25. III 31.	„	1) Tartu, Tähe t. 77. 2) „ Puiestee t. 29.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Liivak, Adolf Mihkli p. ja tema abikaasa Hilda Jaani t.	20. III 31.	Nr. 47 19. VI. 31.	L.-Tähkvere v. Kirivere k.
Kask, Johannes Kaarli p. ja Mass, Hilda Juhani t., sünd. Kurm	6. II 31.	„	Pärnum. Võlla as.
Tisler, Johan Villemi p. ja tema abikaasa Liisa Jüri t., sünd. Kask	„	„	Abja v. Kamarapera t.
Dvoretcki, Boris Aleksandri p. ja tema abikaasa Vera Teodori t., sünd. Saar	14. IV 31.	„	Pärnu, Promenadi 22.
Jonin, Aleksander Peetri p. ja tema abikaasa Anastasia Jakobi t.	29. IV 31.	„	Narva, Vaeselapse 13-1.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Paide kaupmeeste seltsi märgukiri majandusministrile.

Paide kaupmeeste selts pidas 11. juulil s. a. erakorralist peakoosolekut, kus otsustati pöörduda majandusministri poole märgukirjaga Järva jaoskonna maksuinspektori tegevuse kohta. Märgukirjas öeldakse, et viimaseil aastail avaldub kõikjal üle riigi majanduslik depressioon, vähenavad riigi sissetulekud, väheneb väliskaubanduse bilanss ja ostujõu languse tagajärjel on vähenenud üldse nii ühistegeliste kui ka eraettevõtete läbikäigud.

Kuid kõiki mainitud asjaolusid ei näi aga arvestavat Järva maksuamet hr. inspektor Jürgensi juhtimisel. Juba 1930. a. Järva jaoskonna maksuinspektor suurendas Järva maakonna kaubanduslike ja tööstuslike ettevõtete läbikäike tunduvalt. Maksud tõusid üle määra ja nende tasumine sündis raskustega, ka ei puudunud oksjonid maksude kättesaamiseks. Läänud aastal langesid teatavasti kõikide saaduste ja tarvete hinnad tunduvalt, mille tagajärjel loomulikult vähenesid ka läbikäigud. Üllatuseks aga Järva jaoskonna maksuinspektor, maksukomitee liikmete eriarvamisele vaatamata, suurendas jälle enamikus kõigil läbikäike ja ühes sellega suurenesid maksud uuesti.

Asjaolu, et käesoleval aastal Järva maakonna kaubanduslikele ja tööstuslikele ettevõtetele määratud puhaskasu- ja tulumaksud on tõesti erakordselt suured, on äratanud imestust ja õigustatud pahameelt mitte ainult maksumaksjais, vaid ka vähegi olusid tundjais kõrvalseisvais ringkonnis. Säärane riigiametniku ebaõiglane tegevus haavab kodanike õiglustunnet ja kõigutab lugupidamist riigiasutuste vastu. Läbi kaaludes

tekkinud olukorda ja selle lahendamise võimalusi palutakse märgukirjas edaspidisel Järva maakonna kaubanduslike ja tööstuslike ettevõtete maksustamisel:

1) panna piiri Järva jaoskonna maksuinspektori omavolilisele äride läbikäigusummade suurendamisele;

2) kohaliku maksukomitee liikmete arvamisi maksude määramisel panna tähele;

3) tunnustada enam-vähem korralikult peetud äriaraamatuid ja

4) vastulausete arutamisel maksukomitee esimees asendada teise isikuga, kui esialgse maksu määraja oli maksuinspektor ise.

Märgukirjas avaldatakse lootust, et majandusminister need väärnähtused kõrvaldab ja Järva maksuametis maksumaksjate suhtes paneb maksma õiglasel olukorra. Kodanike maksustamine riigi poolt on loomulik ja kõik äriühingonnad on niivõrd arusaajad kodanikud, et heameelega õiglaselt määratud maksud korralikult tasuvad, kuid ebaõiglaselt määratud maksud tekitavad maksumaksjais põhjendatud ärevust ja sünnitavad raskusi nende tasumisel või, halvemal juhtumil, võivad hävitada ettevõtted.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus.

„Riigi Teatajas“ nr. 62 31. juulist 1931. a. on avaldatud ammuoodatud „Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus“, millele siinkohal juhime äriühingondade tähelepanu. Seadus hakkab maksma 1. septembrist s. a., mida tuleb ettevõttele arvestada, eriti just neil, kes kavatsevad lähemal ajal korraldada väljamüüke.

Inserter E. Masik Kaubandus-tööstuskoja teenistusest lahkunud.

Kaubandus-tööstuskoja juhatus vabastas koja nõuniku laevasõidu alal, ins. E. Masiku, koja teenistusest oma palvel 10. augustist s. a. arvates.

Nõutakse kaubalepingut Eesti ja Persia vahel.

Kaubanduslike ettevõtete poolt on Kaubandus-tööstuskojale tulnud sooviavaldusi, et koda omapoolt astuks samme valitsusvõimude ees kaubalepingu sõlmimiseks Eesti ja Persia vahel.

Viimasel ajal on N.-Vene kaubandusesindus hakanud Eestisse sisse vedama suurel hulgal rosinaid, mis kuuldavasti on pärit Persiast. Rosinate sissevedu Eestisse on viimaseil aastail järjest tõusnud. Nii on rosinaid Eestisse toodud:

1929. a.	599.918 kg.	Kr. 310.004	väärtuses
1930. a.	628.571 kg.	Kr. 292.660	„
1931. a. I pool.	327.281 kg.	Kr. 150.503	„

Samuti võiks Persia Eestisse eksporteerida muudki kuivatatud aiavilja.

Eesti omapoolt oleks huvitatud Persia turust tekstiil- ja paberikaupadele. On kindlaid lootusi, et pärast kaubalepingu sõlmimist Eesti selle maaga võiks astuda kaubanduslikku läbikäimise otsekohe.

Kaubandus-tööstuskoda, leides äriühingondade poolt avaldatud soovid olevat põhjendatud, pööris palvega majandusministeeriumi poole, et viimane küsimuse võtaks kaalumisele ja võimaluse korral teostamisele.

Jälle valeraha liikumas.

Viimasel ajal on ilmunud liikvele üksikud valed kümnekronised pangatähed, mis käsitsi joonistatud harilikule kirjutuspaberile. Paberis puuduvad vesimärgid. Üldine pilt sarnaneb õigeile, kuid valed on lähemal vaatlusel kergesti eraldatavad. Numbrid on joonistatud krobedal, kujuteldud naise näo ja teiste joonistuste jooned ei

ole küllaldaselt teravad ega sirged, vaid omavad katkendilise või lainelise ilme. Kaitsevõrk on osalt järele aimatud, osalt puudub täiesti. Puuduvad esiküljel pahemal poolel kaitsevõrgu ristjooned, kuid ka reljeefvõrk kollasel ribal, mis aimatud ainult toonis. Puuduvad reljeefnumbrid „10“ tagaküljele kaitsevõrgus, kaitsevõrk ise aga on tõmmatud vastavate värvidega jämedais joontes.

Raudteevalitsuse ringkiri vagunpoodide ja ladude kohta.

Kuna Raudteelaste Tarvitajate Ühisuste vagunpood müüsid kaupu ka eraisikuile ja seega kaldusid kõrvale eriveotariifiga neile antud õigustest ja tingimustest, siis on raudteevalitsuse ekspluatatsiooniamet jaamadale ette kirjutanud selle järele valvata, et eriveotariifi tingimused leiaksid täpset täitmist ja vagunpoodidest müüda kaupu ainult raudteeteenijatele ja -töölisele ega varustataks vagunladudest Raudtee Tarvitajate Ühisuste kohapealseid kauplusi.

Prantsusmaa :

Lina preemiade seadus Prantsusmaal.

Prantsuse parlamendi poolt võeti möödunud kuul vastu seadus, millega luuakse eelarves lina kasvatuse preemiade fond. Sel otstarbel võetakse riigi eelarvesse igal aastal, lähema viie aasta jooksul 60.000.000 franki. Viimasel kolmel aastal on Prantsusmaa lina külvipind ja saak olnud järgmine:

1928. a	külvipind	33 300	hektaari,	saak	—	318.000	kvintaal.
1929. a.	„	35 000	„	„	—	255 000	„
1930. a.	„	30 000	„	„	—	200 000	„

Kui võtta aluseks 1930. aasta saak (käesoleva aasta saak ei ole arvatavasti suurem), siis maksab riiki igale kvint. linalle 300 franki preemiat. Tonnilt oleks see umbes 450 krooni. Välismaa lina sisseveo kontingent on määratud kindlaks aastas 50.000 tonnile, mille ümber viimaseil aastail lina sissevedu Prantsusmaale on ka kõikunud.

Tolliteateid.

Tollikomitee otsusi mõnede kaupade tollimise kohta.

Tollikomitee tunnistas:

I. A. Sisseveotariifis.

Portselaanist koorekann, valge, mil peale kitsa kuldjoone kannu äärel ja sangal

veel umbes 5 mm laiune kuldjoon 1 sm allpool kannu äärt, t. t. § 76 p. 1 alla kuuluvaks kui portselaanist teosed kullatud joontega, muude ilustusteta (T.-k. otsus nr. 4715 — 31. VII 31. a.).

Pehmest kummist õhupadi, n. n. kummirõngas, tarvitata hämorrhoidhaiguse juures, t. t. § 88 p. 1-b alla kuuluvaks kui ars-

tiline tarbeasi pehmest kummist (T.-k. otsus nr. 4732 — 31. VII 31. a.).

Vedeliku või gaasi läbijooksu katkestaja vasest ventiil, mis reguleeritakse käsiku külge kinnitatud kruvi vendi läbi, t. t. § 149 p. 2-a alla kuuluvaks kui vasest teosed eraldi nimetamata, mitte aga iseseisvad aparaadid (T.-k. otsus nr. 4719 — 31. VII 31. a.).

Laeroseti-, arutoosi- ja seinakontakti stöpsli osad, t. t. § 169 p. 3 alla kuuluvaks kui elektritarvete osad eraldi nimetamata (t. t. § 169 p. 7 märkus) (T.-k. otsus nr. 4720 — 31. VII 31. a.).

Jalgratta külge kinnitav raudplekist emailitud lasteiste t. t. § 175 p. 7-b alla kuuluvaks kui jalgratta osa eraldi nimetamata (T.-k. otsus nr. 4713 — 31. VII 31. a.).

Auto ratta bandaaž t. t. § 173 p. 7-c alla kuuluvaks kui automobiilide osa eraldi nimetamata (T.-k. otsus nr. 4728 — 31. VII 31. a.).

Tapeeditaoline äratõmbepaber „Holzmaser-Abziehpapier“, mis tarvitatakse märjaks tehtult tema peal oleva mustri jäljendamiseks papile, t. t. § 177 p. 2-m alla kuuluvaks kui paber trükitud (T.-k. otsus nr. 4714 — 31. VII 31. a.).

Tollikomitee seletas:

1) et kosmeetilised vahendid, mis oma iseloomult t.-t. § 149 p. p. 1 või 2 alla kuuluvad, nimekirja aga on üles võtmata, tuleb selle § vastava punkti alla määrata märkusega: „kuulub tollikorraldusest väljalaskmisele pärast nimekirja esitamist (T.-k. otsus nr. 4731 — 31. VII 31. a.);

2) et t. t. § 183—208 juure kuuluva üldmärkuse § 8-das tähendatud kokkuõblemata väljalõigete alla kuuluvad niisuguste esemete väljalõiked, mis milgi viisil pärast kokku ömmeldakse, nagu see järgneb juba tariifi tekstist (T.-k. otsus nr. 4730 — 31. VII 31. a.).

Toiduainete turg.

London.

12. VIII. Nisu, kaal — 496 Ingl. nl.	£	23/—
Northern Manitoba	”	17/7 ¹ / ₂
Hard Winter	”	18/—
Rosario Santa	”	—
” Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		
Manitoba	”	19/9
Austraalia	”	14/6
Kansas	”	18/3
” Odrad, Kanada nr. 3, kaal — 370 Ingl. naela	”	15/6
California, kaal — 420 Ingl. naela	”	40/—
” Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		
La Plata	”	10/—
Canada nr. 2	”	16/—
8. VIII. Linad, cif.		
Riga Livonian Z. K.	”	33/10—34/10
Pärnu H. D.	”	31/— —
Slanetz U/A Medium	”	41/—42/—
” Bacon, kaal 112 Ingl. naela		
Iiri	”	76.0—90.0
Daani	”	68.0—70.0
Hollandi	”	—
” Munad, kaal — 120 Ingl. naela		
Inglise	”	11.3—14.3
Daani	”	8.9—11.6
8. VIII. Või.		
Daani	sh	112.—114.—
Läti	”	102.—104.—
Leedu	”	98.—102.—
Eesti	”	104.—
Siberi	”	93.— 94.—
Uus Merimaa	”	108.—111.—

Hamburg.

12. VIII. Nisu.		
Sisemaa, tonni eest	Rmk.	10.00—10.10
Manitoba, cif 100 kg. eest term.	fl.	6.15
Western II, cif 100 kg. eest	”	—
” Rukis.		
Sisemaa, tonni eest loco	Rmk.	8.80—8.90
” Kaerad.		
Sisemaa, tonni eest	”	8.20—8.30
11. VIII. Odrad, suve.		
Sisemaa, tonni eest	”	8.20—9.20
12. VIII. Odrad, talve.		
Sisemaa, tonni eest	”	8.00—8.25
” Suhkur.		
Hollandi, laadimisel	£	7/7 ¹ / ₂
C. S. R. — do —	”	7/1 ¹ / ₂
Poola — do —	”	6/10 ¹ / ₂
Java, valge	”	8/—
” Riis, Burmah II, 50 kg. eest	”	10/6
” Rasv.		
American Purelard	\$	21 ³ / ₄
Steamlard	”	20
Berliin.		
6. VIII. Või.		
Sisemaa või I sort	Mk.	126.—
” ” II ”	”	116.—
” ” III ”	”	102.—
Eesti	”	130.—
Läti, punane	”	131.—132.—
” must	”	128.—139.—
Soome	”	—
Siberi	”	121.—124.—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	29. VII	30. VII	31. VII	4. VIII	5. VIII	6. VIII	7. VIII	8. VIII	10. VIII	11. VIII	12. VIII
Frank . . .	123.90	123.91	123.90	123.91	123.74	123.89	123.87	123.89	123.94	123.95	123.95
Dollar . . .	4.8559	4.8593	4.8571	4.8590	4.8506	4.8537	4.8496	4.8534	4.8557	4.8578	4.8575
Rootsi kroon	18.15 ^{3/4}	18.155	18.15 ^{3/4}	18.15	18.15 ^{3/8}	18.15 ^{3/4}	18.15 ^{7/8}	18.15 ^{3/4}	18.15	18.158	18.16
Daani kroon	18.16 ^{7/8}	18.16 ^{3/4}	18.16 ^{7/8}	18.16	18.16 ^{3/4}	18.16	18.16 ^{7/8}	18.16 ^{7/8}	18.16 ^{4/8}	18.16 ^{7/8}	18.16 ^{3/4}
Norra kroon	18.16 ^{3/4}	18.16 ^{1/4}	18.16 ^{1/4}	18.16	18.16 ^{3/8}	18.16 ^{5/8}	18.16 ^{3/8}	18.16 ^{3/8}	18.16 ^{3/8}	18.16 ^{5/8}	18.16 ^{3/8}
Saksa mark	20.45	20.50	20.55	20.56	20.62	20.55	20.47	20.47	20.52	20.52	20.53
Soome mark	193.—	193.—	193.—	193.—		193.12	193.—	192.81	192.81	192.93	193.—
Floriin . . .	12.0487	12.0562	12.0500	12.0462	12.0350	12.01	12.04	12.0421	12.05	12.0550	12.0493
Liira . . .	92.82	92.86	92.87	92.88	92.80	92.84	92.84	92.81	92.84	92.87	92.86
Helveetsia fr.	24.89	24.90 ^{1/4}	24.90 ^{5/8}	24.91 ^{3/8}	24.83	24.85 ^{7/8}	24.85 ^{1/2}	24.87 ^{5/8}	24.90 ^{1/2}	24.89 ^{1/2}	24.89 ^{1/2}
Cehhosl. kr.	163.95	163.87	164.—	163.87	163.95	163.87	164.08	163.80	163.80	163.87	163.93
Belgia frank	34.79 ^{1/2}	34.80	34.80	34.81 ^{1/8}	34.81	34.82 ^{1/4}	34.82 ^{1/8}	34.83 ^{7/8}	34.86	34.87	34.878
Sillingid . . .	34.55 ^{1/2}	34.55 ^{3/8}	34.55 ^{1/2}	34.55 ^{3/8}	34.55 ^{3/8}	34.55	34.55 ^{3/8}	34.55	34.57 ^{3/8}	34.55 ^{3/8}	34.55 ^{3/8}
Pengo . . .	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79
Latt . . .	25.25	25.25	25.25	25.25	25.23	25.22	25.25	25.23	25.23	25.20	25.22
Litt . . .	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75
Tšerv. . . .	9.42 ^{3/8}	9.42 ^{3/8}	9.43 ^{1/4}	9.42 ^{1/4}	9.423	9.42 ^{3/8}	9.42 ^{3/8}	9.42 ^{3/8}	9.42 ^{3/8}	9.42 ^{3/8}	9.42 ^{3/8}
Eesti kroon .	18.25	18.25	18.25	18.30	18.25	18.25	18.30	18.23	18.20	18.20	18.20
Höbe p/unts	12 ^{15/16}	13 ^{1/16}	13.—	13 ^{1/16}	13 ^{1/8}	13 ^{1/16}	12 ^{15/16}	12 ^{13/16}	12 ^{9/16}	12 ^{3/8}	12 ^{5/8}
Plaat. p/unts											
Kuld p/unts .		84/11 ^{1/2}			84/11 ^{1/4}						

	B E R L I N										
	31. VII	1. VIII	3. VIII	4. VIII	5. VIII	6. VIII	7. VIII	8. VIII	10. VIII	11. VIII	12. VIII
Naelsterling .	20.475	20.47	20.475	20.475	20.45	20.455	20.455	20.445	20.455	20.465	20.465
Frank . . .	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52	16.51	16.51	16.505	16.505	16.505
Dollar . . .	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213
Rootsi kroon	112.70	112.70	112.70	112.70	112.60	112.58	112.55	112.55	112.55	112.55	112.65
Daani kroon	112.64	112.64	112.67	112.67	112.55	112.53	112.50	112.50	112.50	112.60	112.60
Norra kroon	112.66	112.65	112.69	112.70	112.55	112.55	112.50	112.50	112.50	112.60	112.60
Soome mark	10.595	10.60	10.60	10.60	10.598	10.598	10.595	10.595	10.595	10.595	10.595
Floriin . . .	169.85	169.90	169.95	169.95	169.80	169.90	169.80	169.85	169.85	169.85	169.90
Liira . . .	22.09	22.08	22.08	22.08	22.02	22.00	22.01	22.03	22.04	22.05	22.06
Helveetsia fr.	82.10	82.09	82.07	82.09	82.09	82.12	82.12	82.12	82.10	82.10	82.12
Belgia frank	58.82	58.80	58.80	58.77	58.73	—	58.70	58.68	58.68	58.67	58.67

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga.

Püülijahu:

Rukkipüül patent (à 50 kg.)	100 kg.	33.00
„ harilik	„	30.00
„ № 3	„	29.00
„Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)	„	42.00
„Kalev“	„	39.00
„Taara“	„	38.00
„Kungla“	„	33.00
„Sampo“	„	26.60
Manna	„	45.00
Granular	„	42.00

Kroonid.

Kroonid.

Granular poolsõre saiajahu (à 50 kg.) 100 kg. 44.00
 „ sõre . . . . . „ „ 47.00

Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100kg. 48.00—49.00
 „ sõre, Ameerika ja Inglise „ 48.00—49.00

„J. Puhk ja Pojad“ suurveski
 Jahu: rukki . . . . . „ 17.20—18.00
 rukkipüül . . . . . „ 29.00—33.00
 nisu, pehme —
 sõre . . . . . „ 26.60—47.00

		Kroonid.			Kroonid.
A/S. Rotermanni teh.	100 kg.				
Jahu: rukki	"	16.50—17.50	Kivisüsi, sepa	1000 kg.	30.00—31.00
" " püül	"	27.20—28.40	Koks, kütte	"	43.00—43.50
" nisu, pehme — sõre	"	26.60—47.00	" gaasi, Tall. gaasivabrik	"	—
Nisu, Eesti	"	—	Kütteturvas (Riigi turbatööst.)	"	11.00
" külvi, suvi „Rubin“	"	—	Põlevkivi, I sort A fr. Kohtla j.	"	6.10
Rukis, Eesti ja Vene segu	"	16.75	" I " B	"	5.50
Kaerad, toidu, Eesti	"	—	" II "	"	4.50
" Vene	"	12. —	" III "	"	2.50
Odrad, õlle, Poola	"	—	" asfalt, mastiks, netto . 100 kg.	"	6.00
" toidu, Eesti	"	—	" fenolaat, netto	"	8.50
Herned, valged, Vene	"	—	Karbolineum A & B	"	15.00
" " Hollandi	"	—	" C, netto	"	13.50
Vikid	"	—	" D, netto	"	12.00
Ristikhein, punane, Siberi, külvi	"	—	Estobituumen-pigi D & E, netto	"	9.50
Riis, Burma II	"	29.50—30.00	" A, B ja C tünnides, brutto	"	9.50
Kartulid, eksport	"	—	" tooresõli, netto	"	6.00
Kartulitärklis „Supérieur“	"	28.00	" raskeõli A B. C	"	9.00
Siirup, kartuli, 42%	"	32.00	" mootornafta	"	9.00
Glükoos	"	25.00	Imbutusõli A, netto, vaatides	"	9.00
Või, eksport, I sort	1 kg.	1.75—1.80	" B " "	"	8.25
Margariin, välismaa	"	—	" C " "	"	7.50
" kodumaa	"	0.95—1.12	Katuselakk, franko jaam, brutto	"	10.00
Kaseiin, Eesti	100 kg.	—	Raualakk, franko jaam	"	22.00
Juust „Schweitsi“, kodumaa	1 kg.	1.80—1.90	Raud, sordi	"	10.50
Munad, eksport, Is. (kast 360 tk.) kast	"	19.80	" vits	"	15.00—20.00
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.25—1.70	" plekk	"	13.50—24.00
" Inglise	"	1.20—1.45	" plekk, tsingitud	"	32.00—35.50
Kohv, Rio, Santos jne.	"	2.30—2.50	" talad	"	11.00—11.50
" Kesk-Ameerika sordid	"	3.10—4.80	Teras, Inglise	"	70.00—100.00
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	"	5.00—5.50	" Saksa	"	70.00—100.00
" " Orange Pekoe, Java	"	3.80—5.00	" vedru	"	22.00—24.00
" " Moning, Hiina	"	4.00—4.70	" talla, ree	"	—
Suhkur, peenike, valge, Vene	100 kg.	26.50—27.25	Inglitina	"	300.—
" " Tšehhoslov.	"	—	Seatina	"	45.00—48.00
" " Poola	"	26.50—27.25	Vaskplekk, punane	"	160.00—200.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	"	—	" valge	"	150.00—180.00
jaam Irboska ja Narva	"	3.40	Tsinkplekk	"	70.00—75.00
" " Saksa	"	3.40	Masinaõli	"	26.00—27.00
" " Poola	"	3.40	" Poola	"	22.00—24.00
Heeringad, Yarmouth, „Matties“ tünn	tünn	44.00—46.00	" Ameerika	"	26.00—30.00
" " „Matfulls“	"	48.00—50.00	Mootorõli	"	35.00—43.00
" Schoti „Matties“ 1931. a.	"	—	Autoõli, Ameerika	"	39.00—105.00
" pütük	tünn	44.00—46.00	" poola	"	45.00—50.00
" Schoti „Matfulls“	"	—	Linaseemneõli	"	74.00—81.00
" Norra	"	—	Värnits	"	76.00—83.00
Liha, sea, I sort	1 kg.	0.55	Tsilindriõli, Ameerika	"	34.00—35.00
Liha, looma, I sort	1 kg.	0.35—0.45	" Vene 280 ⁰	"	33.00
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	12.50	" " 320 ⁰	"	50.00—55.00
" päevalille	"	12.00	" Ameerika 280 ⁰	"	31.00—36.00
" suhkrupeedi	"	5.00	" " 320 ⁰	"	44.00—50.00
Jahu, päevalille	"	12.90	Nafta, Vene	"	11.75
Segajõutoit I s.	"	12.00	" Ameerika	"	11.75
" II s.	"	10.80	" Poola	"	11.75
Sojatangud	"	14.00	Petrooleum, Vene, tsisternid ja	"	—
Nisukliid	"	7.50	vaadid	"	18.00—20.00
Maapähklikoogid	"	14.50	" Am., tsistern. ja vaadid	"	18.00—20.00
Sõõdaherned	"	—	" Poola	"	—
Sõõdajahu	"	—	Bensiin, Vene	"	35.60
Puuvillane riie Bjas, netto	meeter	0.51—0.62	" " II sort	"	33.00
" " Mitkal	"	0.37—0.47	Bensiin, Ameerika	"	35.60
Lina, Petseri, saatejaam	1000 kg.	—	" " Ameerika II s.	"	—
" Võru	"	—	" " sega välisbensiin autode	"	—
" Liivi	"	—	jaoks, sihtjaam	"	31.—
Õlilinaseemned, 90% baas, ...	"	—	Motor Petroleum	"	14.—
saatejaam	"	—	Pesusooda, kodumaa	"	8.00—9.00
Linaseemned, külvi, 95% baas, ...	"	—	Seebikivi	"	27.00—29.00
saatejaam	"	—	Värvid, nigros., veessulav, välism. 1 kg.	"	5.50
Kivistäsi, auru, Yorkshire, ...	1000 kg.	28.50—29.00	" tsinkvalge, välism.	"	0.70—0.75
" " 2 korda pestud	"	27.00—27.50	" tinavalge, "	"	0.80
" " „Newcastle“	"	—	" ooker, "	"	0.17 ¹ / ₄ —0.21 ¹ / ₂

		Kroonid.
Väetisained, salpeeter, Tšiili	kott	20.00
" superfosfaat 18—20%	"	5.10
" Thomasjahu 15—16%	"	5.20
" Lubjasalpeeter	"	19.50
Väetisained, kaalisool, 40%o	kott	10.30
Väetisained, kainiit 12—14 %o	"	4.50
Vävelhapu ammoniaak	"	20.80
Lubjalämmastik	"	16.—
Fosforiit, Eesti, 25—27%	"	4.40
Leunasalpeeter, 26%	"	—
Nitrofoska	"	29.80
Paber, rotatsiooni	100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg. fr. Tallinn	tünn	8.75
Kriit, toores	100 kg.	5.15—6.50
" pestud	"	5.50—6.50
Kivitorv	"	11.50—12.50
Puutorv	"	20.00—26.00
Lubi	"	3.50
Kips, tükkides, franko vagun		
" Irboska 1000 kg.		15.25
" jahvatatud	"	24.40
" krovvimise	"	36.60—42.70
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn	1000 tk.	45.00—50.00
Silikaat I s., fr. vabrik	"	39.00—40.00
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)	"	130.00
Nakk, talla, Eesti	1 kg.	—
Nakk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I srt.	"	—

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pensid (d) loko 3.71, okt. 3.69, det. 3.76, jaan. 3.81, märts 3.90.

Peekonsigade nädalahinnad Tall. 26/VII—1/VIII 31:

Peekonsigade tapakaalud	I sort	II sort	III sort
60—72 kg	0.68	0.64	makstakse
55—59,5 "	0.64	0.61	siseturu
72,5—75 "			
50—54,5 "			
75,5—80 "	0.61	0.59	hinnad

Juuremaks fondist I ja II sordi peekonsest eest tapakaaluga 60—72 kg. 5 kr.

Prahid:

Lina

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	sh	22/6
" — Ghent	1016 kg.	"	18/—
" — Dundee	"	"	32/6
" — Belfast	"	"	47/6

Puumaterjaalid

	Standard
Tallinn — London	sh 37/6
" — Hull	" 36/—
" — Manchester	" 42/6
" — Grangemouth	" 36/—
" — Belfast	" —
" — Dundee	" —
" — Antwerpen	" 30/—
" — Ghent	" 30/—
" — Rotterdam	hfl. 20/—
" — Amsterdam	" 20/—

Segakaup

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	sh	18—25/—
" — London	1016 kg.	"	15—40/—
" — Stokholm	1000 kg.	rkr.	10—30
" — Stettiin		või tünn	sh 1/6
" — London		"	3/—

Tallinna börsi kursisedel.

		6. VIII 1931	7. VIII 1931	8. VIII 1931	10. VIII 1931	11. VIII 1931	12. VIII 1931
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.7440	3.7420	3.7450	3.7440	3.74	3.7390
	M.	3.7590	3.7570	3.76	3.7590	3.75	3.7540
1 dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18
	M.	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18
	M.	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23
Berliin 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	89.30	89.30	89.30	89.30	89.30	89.30
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	9.41	9.4050	9.41	9.42	9.42	9.4150
	M.	9.46	9.4550	9.46	9.47	9.47	9.4650
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	100.05	100.05	100.05	100.05	100.05	100.05
	M.	100.55	100.55	100.55	100.55	100.55	100.55
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.95	99.95	99.95	99.95	99.95	99.95
	M.	100.55	100.55	100.55	100.55	100.55	100.55
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.95	99.90	99.90	99.90	99.90	99.90
	M.	100.65	100.60	100.60	100.60	100.60	100.60
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	14.65	14.63	14.63	14.63	14.62	14.62
	M.	14.80	14.78	14.78	14.78	14.77	14.77
Amsterd. 100 flooriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150.90	150.80	150.80	150.80	150.70	150.70
	M.	151.70	151.60	151.60	151.60	151.50	151.50
Riig 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.—	72.05	72.05	72.05	72.05	72.05
	M.	72.40	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	73.10	73.—	73.—	72.95	72.85	72.90
	M.	73.65	73.55	73.55	73.50	73.40	73.45
Brüssel 100 belg.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.10	52.10	52.10	52.10	52.05	52.05
	M.	52.50	52.50	52.50	52.50	52.45	52.45
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.55	19.50	19.50	19.55	19.50	19.50
	M.	19.75	19.70	19.70	19.75	19.70	19.70
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	11.06	11.07	11.05	11.07	11.07	11.07
	M.	11.16	11.17	11.15	11.17	11.17	11.17
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.50	52.50	52.50	52.50	52.50	52.50
	M.	52.90	52.90	52.90	52.90	52.90	52.90
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	65.30	65.30	65.30	65.30	65.30	65.30
	M.	65.80	65.80	65.80	65.80	65.80	65.80
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	41.85	41.85	41.85	41.85	41.85	41.85
	M.	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	37.20	37.20	37.20	37.20	37.20	37.20
	M.	37.50	37.50	37.50	37.50	37.50	37.50
Moskva 100 rubla (tšekk)	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	192.75	192.50	192.50	192.50	192.50	192.50
	M.	194.25	194.—	194.—	194.—	194.—	194.—
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.60	72.60	72.60	72.60	72.60	72.60
	M.	73.15	73.15	73.15	73.15	73.15	73.15

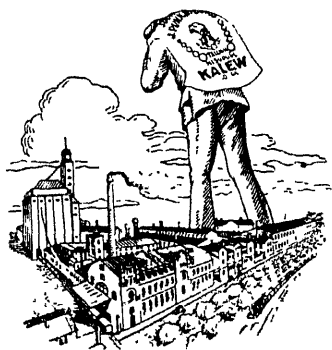
KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

«Eesti nädala»

erinumber

J. PUHK & POJAD

Suurveski

Viljakauplused

koloniaalkauba

puurmüügi laod

Rauakauplus

Autoäri

PEAKONTOR ja SUURVESKI:

Tallinnas, Rannavärava puiestee 21

KONTORID: Narvas, Tartus, Pärnus, Viljandis, Valgas, Petseris,
Rakveres, Tapal, Nõmmel, Türil, Võhmas, Abjas ja Paides.

Esimene Eestimaa Taimevõitehas „KOKK“

„KOKK“
on Eesti
tööstus.

„KOKK“
valmistab
taimevõisid.

Lauavõid: „Kokk“, „Sana“ ja „Nova“.
Köögivõid: „Stella“, ja köögi kookosrasva.

TARVITAGE EESTI TÖÖSTUSE SAADUSI!

EESTI PABERI A/S.

Tallinnas, Lai t. 11.

Kõnelraadid	juhatus	438-96,
	raamatup.osak.	438-97,
	müügisosak.	438-98,
	ladu	438-99

Toimetab järgmiste paberivabrikute toodete müüki Eestis:

Põhja Paberi & Puupapi Vabrikute A/Üh., Tallinnas,
A/S. Tallinna Paberivabrik E. J. Johanson, Tallinnas,
Türi Paberi- ja Puupapi Vabrik A/S., Türil,
A/S. Paberivabrik «Koil», Kohilas.

RIIGI SADAMATEHAS

Tallinn, Merepuiestee nr.13, telef. 200-67 ja 211-76, postkast nr. 387.
Telegr. „Riidokk“, Rud. Mosse Code.

Ujuvad dokid ja tõstekraanid.

Laeva ehitus- ja parandustööd.

Masinate ja katelde ehitus ja parandus.

Valu-, sepa-, puu- ja elektritööd.

Kõiksugu laeva varustuse, masinate ja muu materjaali müük. Igasuguste eelarvete ja projektide valmistamine.

Mõõdukad hinnad ja soodsad tingimused.